

El blog com a eina didàctica en educació física: la percepció de l'alumnat

Blogs as a Teaching Tool in Physical Education: the Perception of Students

JOAN ÚBEDA-COLOMER
JOAN PERE MOLINA ALVENTOSA
Departament d'Educació Física i Esportiva
Universitat de València (Espanya)

Autor per a la correspondència
Joan Úbeda-Colomer
joan.ubeda-colomer@uv.es

Resum

Aquest treball estudia una experiència d'innovació en educació física basada en l'ús de l'edublog. L'objectiu de l'article és analitzar la percepció de l'alumnat sobre aquesta eina didàctica i les seves possibilitats educatives en el marc d'aquesta assignatura. La perspectiva metodològica adoptada ha sigut qualitativa i les dades s'han recollit a través de redaccions personals escrites per l'alumnat en les quals valoraven la innovació desenvolupada. Aquests documents s'han sotmès a una anàlisi categorial de contingut de caràcter inductiu. Els resultats evidencien una satisfacció elevada amb l'experiència d'ús del blog. Aquest és definit per les persones participants com un recurs didàctic innovador que resulta útil com a font d'informació i aprenentatge, alhora que permet un tractament més entretingut i amè dels continguts. En aquest sentit, destaquen l'interès, l'adequació i la rellevància dels temes tractats. A més a més, afirmen que el blog ha servit per estimular l'aprenentatge autònom i reflexiu, el pensament crític i la interacció amb els companys i companyes, així com per millorar la capacitat de redacció i argumentació. Les potencialitats assenyalades per l'alumnat en relació amb l'experiència d'innovació desenvolupada estan en consonància amb les identificades en la literatura existent i demostren la viabilitat d'utilitzar l'edublog en educació física. El treball conclou destacant la utilitat d'aquesta eina per implementar metodologies obertes i participatives que facin possible tractar continguts teòrics rellevants en la nostra matèria, sense que això impliqui una reducció del temps d'activitat motriu.

Paraules clau: edublogs, educació física, TIC, aprenentatge cooperatiu

Abstract

Blogs as a Teaching Tool in Physical Education: the Perception of Students

This study investigates an innovation experience in physical education based on the use of an edublog. The aim of this paper is to analyze the perception of students regarding this teaching tool and its educational possibilities in this subject. The methodological approach was qualitative and the data was collected through personal essays written by students in which they assess the innovation experience carried out. These documents have been subjected to categorical content analysis through an inductive process. Our results show high satisfaction with the experience. The blog is defined by participants as an innovative teaching resource that is useful as a source of information and learning while allowing a more enjoyable and entertaining treatment of contents. The interest, appropriateness and importance of the topics covered are also highlighted by the students. In addition, they emphasize the blog's ability to encourage independent and reflective learning, critical thinking and interaction with peers, as well as to improve writing skills and reasoning. The potential stated by students regarding the innovative experience carried out is in line with the existing literature and demonstrates the viability of the use of edublogs in physical education. The paper concludes by highlighting the usefulness of this tool to implement open and participative methodologies which enables the treatment of relevant theoretical content in our subject without reducing motor activity time.

Keywords: edublogs, physical education, ICT, cooperative learning

Introducció

La societat de la informació en la qual ens trobem immersos i la revolució tecnològica constant han generat, i continuen generant, canvis molt importants en tots els àmbits. Per descomptat, l'educació no resta al marge d'aquest procés i, en conseqüència, els nous temps que vivim plantegen un gran repte per a la professió docent. En els darrers anys, una de les grans preocupacions de la investigació educativa ha sigut explorar el rol que les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) poden oferir a l'hora de millorar els processos d'ensenyament-aprenentatge. Concretament, pel que fa a l'educació física, diversos estudis han evidenciat les possibilitats d'aquestes eines per millorar la pràctica docent, com ara servir de motivació per al treball de continguts conceptuals i actitudinals, facilitar el treball interdisciplinari o contribuir a l'aprenentatge autònom i col·laboratiu de l'alumnat (Capllonch, 2005; Villard, 2007).

Situats en aquest marc, el blog, que és un espai web on es publiquen apunts (*posts*) que contenen una certa informació, és un dels recursos de la web 2.0 que més s'utilitza en l'àmbit educatiu per les diverses possibilitats didàctiques que ofereix (Molina, Valencia-Peris, & Suárez, 2016). La participació s'obre als lectors mitjançant l'opció de fer comentaris als apunts, cosa que permet generar un intercanvi d'opinions i coneixements entre tots i totes les participants.

En els darrers anys, la investigació relacionada amb l'ús dels blogs en el context educatiu ha experimentat un gran augment, tant en l'àmbit de l'educació superior com en educació obligatòria i batxillerat, de manera que podem trobar diversos estudis al respecte. En algunes experiències l'alumnat comparteix un blog creat pel professorat com a espai de treball en el qual comentar o redactar apunts (Alberich & Del Castillo, 2011; Escudero, Escudero, Dapía, & Cid, 2014; Nadal, 2012), mentre que n'hi ha d'altres en què cada alumne o grup d'alumnes crea el seu propi blog (Montolí, 2010; Coutinho, 2007). També trobem articles que analitzen al mateix temps usos diversos de l'edublog (Antolín, Molina, Villamón, Devís, & Pérez, 2011; Aparicio, 2010), així com articles teòrics i de revisió al voltant de l'ús d'aquesta eina tecnològica en l'àmbit educatiu (Hew & Cheung, 2013; Sim & Hew, 2010; Wang & Hsua, 2008).

La literatura científica ha aportat evidències pel que fa al potencial dels blogs en la millora d'aspectes com ara la comprensió de textos, la redacció, la cerca d'in-

formació o la capacitat de comunicació (Tekinarslan, 2008). I al mateix temps, ha posat de manifest les possibilitats que ofereixen aquestes eines per estimular el pensament crític i reflexiu (Chaumba, 2015; Escudero et al., 2014), així com la relació amb els companys i companyes a través de l'intercanvi d'idees i l'aprenentatge cooperatiu (Coutinho, 2007; Wang & Hsua, 2008).

Pel que fa a l'educació física, també trobem algunes investigacions sobre l'ús d'aquest recurs digital, tot i que menys comparant-ho amb altres àrees. En aquest sentit, com s'observa al treball d'Aznar i Soto (2010), els blogs utilitzats a ESO corresponents a la nostra matèria suposen només un 4% del total. Així, si bé hi ha assignatures amb percentatges més baixos, com ara matemàtiques o informàtica, amb un 1,2% i un 2,4%, respectivament, també n'hi ha d'altres, com ara llengua i literatura, idioma estranger o música, amb percentatges que superen el 10%. En qualsevol cas, com assenyalen Ros i Castillo (2012), l'ús del blog en el context de l'educació física es troba en situació de creixement continu. Per tant, d'una banda, és de gran importància donar difusió a les experiències que utilitzen aquesta eina tecnològica per tal que el professorat conegui les seves potencialitats educatives i tingui recursos per a la seva aplicació. I, d'altra banda, és imprescindible seguir aprofundint en la investigació sobre l'ús del blog en la nostra matèria, per tal de generar nou coneixement sobre allò que ens pot aportar a l'hora de millorar la nostra tasca docent.

Els treballs que aborden les possibilitats del blog com a eina didàctica en educació física en posen de manifest diverses potencialitats. Per exemple, Atienza i Gómez-Gonzalvo (2013) o Rementería (2010) destaquen la contribució d'aquesta eina per millorar la competència del tractament de la informació i, a més, també assenyalen el seu potencial com a material de connexió entre teoria i pràctica o com a material per fomentar una actitud crítica i reflexiva pel que fa a uns certs temes relacionats amb les activitats físicoesportives. En la mateixa línia, Domínguez (2010) i Villard (2007) afirmen que el blog permet a l'alumnat participar activament en el procés d'ensenyament-aprenentatge, així com ampliar continguts treballats a classe aprofitant la possibilitat d'enllaçar fotografies, vídeos o lectures en xarxa.

Tanmateix, cal apuntar que existeix una manca important de treballs que analitzin en profunditat experiències d'ús d'un blog portades a la pràctica real i,

especialment n'escassegen que abordin les percepcions de l'alumnat envers l'ús d'aquesta eina didàctica en la nostra matèria. En aquest sentit, podem citar els treballs de Santos i Fernández (2012) i de Papastergiou, Gerodimos i Antoniou (2011), que obtenen una alta satisfacció de l'alumnat pel que fa a la introducció d'aquesta eina tecnològica en educació física i assenyalen l'accessibilitat als materials de l'assignatura, la major motivació a l'hora de tractar els continguts, la millora d'habilitats relacionades amb les noves tecnologies o la possibilitat d'interacció social com alguns dels aspectes més valorats per l'alumnat.

Així doncs, davant aquest buit de coneixement que trobem en la literatura científica, vam decidir dissenyar, posar en marxa i investigar una experiència d'innovació basada en la utilització del blog. L'objectiu d'aquest treball, per tant, és analitzar les percepcions de l'alumnat sobre l'ús d'aquest recurs tecnològic i les seves possibilitats educatives en el marc de l'assignatura d'educació física.

Material i mètode

Context i característiques de l'experiència

Aquesta experiència d'innovació educativa en educació física basada en la creació i ús d'un edublog (*fig. 1*) va ser desenvolupada en un centre d'educació secundària de la ciutat de València i es va portar a terme amb els grups de primer i segon de batxillerat, que van compartir aquest espai virtual, al qual es pot accedir des de l'adreça www.reflexionsef.blogspot.com

El blog, d'accés públic, tenia dos propòsits fonamentals. D'una banda, es pretenia abordar des d'una perspectiva crítica determinats aspectes socials, alguns controvertits, que modelen i configuren les pràctiques físicoesportives, com ara els estereotips de gènere en l'esport, la violència als estadis o les qüestions ètiques que sorgeixen durant la pràctica d'activitats físicoesportives. Aquests continguts, malgrat la seua rellevància social i el seu valor educatiu, sovint es deixen de banda a les classes d'educació física, per la qual cosa es va considerar molt oportú utilitzar-los com a eix vertebrador de la proposta.

D'altra banda, es buscava un canvi metodològic important que fomentés l'aprenentatge autònom, cooperatiu i reflexiu de l'alumnat i que superés els límits espaciotemporals de l'aula, per la qual cosa l'experiència es basava en el treball no presencial de l'alumnat. En aquest sentit, un dels aspectes fonamentals que vam tenir en compte és que la simple introducció de recursos tecnològics no dota la pràctica d'un sentit renovador

Figura 1. El blog *Reflexions d'Educació Física*

ni transforma per si mateixa les relacions que es donen a les escoles (Brown, 2005). En molts casos, com assenyala Bates (2009), la utilització d'aquestes noves eines ha suposat només un canvi d'entorn però no metodològic. Les metodologies tradicionals, caracteritzades per la transmissió unidireccional del coneixement per part del professorat i l'escàs protagonisme concedit a l'alumnat, han continuat regint els processos d'ensenyament-aprenentatge. Per tant, com apunten Antolín et al. (2011), la utilització de les TIC no pot ser un objectiu *per se*, sinó que allò realment important és fer servir el potencial d'interconnexió i de transformació social que ens ofereixen, per tal de generar un canvi metodològic real.

La innovació dissenyada pretenia trencar amb aquesta concepció tradicional de l'ensenyament i convertir l'alumnat en subjecte actiu del seu aprenentatge de manera que es va concebre el blog com un espai de participació i interacció entre tots els companys i companyes i no només com un instrument de transmissió d'informació. Així doncs, la utilització d'uns continguts que estimulaven la reflexió crítica, juntament amb l'ús del blog com a espai de debat, va ser la combinació més adient per donar resposta als dos propòsits fonamentals de l'experiència.

Pel que fa a la participació, l'alumnat havia de comentar els apunts elaborats pel professorat que s'anaven pujant al blog i, a més a més, també se li ofería l'opció de redactar-ne de propis, o bé suggerir al professorat nous temes a tractar. Tanmateix, si bé els comentaris eren totalment lliures i no necessitaven l'aprovació del professorat per tal de ser publicats, els apunts sí que havien de ser lliurats amb anterioritat per poder fer-ne una revisió, atès que havien de ser textos més elaborats que els comentaris i calia comprovar l'adequació del tema tractat, així com la qualitat de la redacció. El blog va

Taula 1.

Temes tractats al blog durant l'experiència d'innovació i les seves autories

Apunts elaborats pel professorat	Apunts elaborats per l'alumnat
Estereotips de gènere en l'esport	Utilització política de l'esport de masses
Diferents concepcions de l'educ. física	Hegemonia del futbol als <i>mass-media</i>
Reforma de l'ensenyament universitari	Esport: salut física i psicològica
El dopatge i les seves implicacions	L'esport en persones amb discapacitat
Valors i comportament ètic en l'esport	La violència en l'esport
Cine-fòrum: "Unidos por un sueño"	Polèmica en voleibol platja: els uniformes
Manifestacions racistes en l'esport	Polèmica en l'atletisme: la nacionalitat

comptar amb 14 apunts, si n'obviem el de benvinguda, dels quals 7 van ser elaborats pels estudiants. La *taula 1* mostra els temes que es van tractar al llarg de l'experiència i la seva autoria.

Per acabar, quant a l'avaluació, aquesta suposava el 30 % de la qualificació del tercer trimestre i l'alumnat havia de fer un mínim de sis comentaris amb una extensió mínima de 200 paraules. Al final de l'experiència, els estudiants havien de presentar al professorat una reflexió en què autoavaluaven la seva participació al blog i justificaven la qualificació que consideraven que mereixien, atenent els criteris proposats i negociats a principi de curs: implicació en el blog, aportacions periòdiques i regulars, qualitat de la redacció, originalitat de les aportacions, correcció ortogràfica i gramatical, interacció amb altres companys i companyes i fonament de les aportacions.

Recollida de dades i informants

Les dades van ser recollides a través de redaccions personals escrites pels alumnes de manera que, en finalitzar l'experiència, es va demanar a cada estudiant una valoració per escrit sobre la proposta d'innovació en què havien participat. Per evitar condicionar les respostes i amb el propòsit d'aconseguir que emergissin els elements que l'alumnat considerava realment importants, es va optar per un enunciat totalment obert en què es demanava una reflexió lliure al voltant de l'ús de l'edublog que havien viscut. Pel que fa a les consideracions ètiques, en primer lloc es va obtenir l'aprovació de l'equip directiu del centre. A més a més, el lliurament de la redacció per part de l'alumnat va ser totalment anònim i voluntari i les dades van ser tractades de manera confidencial. Així, dels 61 estudiants que havien participat en l'edublog, 41 (67,2 %) van accedir a participar per la qual cosa el nostre corpus de dades

va estar format per un total de 41 redaccions, amb una extensió que va oscil·lar entre mitja pàgina i dues pàgines, segons el cas.

Perspectiva metodològica i procediment d'anàlisi

La perspectiva metodològica adoptada en aquest estudi va ser qualitativa. Pel que fa a l'anàlisi de les dades i prenent en consideració la seva naturalesa textual, es va realitzar una anàlisi categorial de contingut, de caràcter inductiu o emergent, que preservés la textualitat esmentada. L'anàlisi categorial de contingut, segons Pérez-Samaniego, Fuentes i Devís-Devís (2011), permet extraure i comparar sistemàticament categories temàtiques procedents de distints relats, així com establir relacions amb qüestions teòriques per facilitar la comprensió de les dades.

Així doncs, seguint Huberman i Miles (1994) es va procedir a identificar unitats textuales que van ser classificades en unitats temàtiques per a, posteriorment, extraure categories temàtiques generals mitjançant un procés d'inducció analítica. Aquest, com assenyalen Goetz i LeCompte (1988), es basa a extraure les categories a partir de la reducció del conjunt de dades. Per tant, les categories van emergir totalment de les valoracions de l'alumnat i no es va partir de cap sistema previ.

En aquest procés vam seguir les orientacions proposades per Taylor i Bogdan (1990) per a l'anàlisi qualitativa. Aquestes permeten sistematitzar el procediment a partir de tres fases: la de descobriment, la de codificació i la de relativització. Durant la fase de descobriment es van llegir les redaccions diverses vegades per obtenir una comprensió més profunda de cada cas, es van anar registrant frases recurrents i es van anar anotant les seves possibles relacions amb la

literatura existent. En la segona fase, la de codificació, va començar el procés de categorització. Com hem apuntat anteriorment, es van anar agrupant les unitats textuais identificades en la fase anterior en unitats temàtiques, realitzant modificacions constants a mesura que s'aprofundia en l'anàlisi. Posteriorment, aquestes unitats temàtiques van ser separades en categories temàtiques generals intentant aconseguir una correspondència òptima entre les dades i les categories emergents resultants de l'anàlisi. Per últim, durant la fase de relativització cal destacar com a element metodològic el fet d'haver demanat una redacció totalment lliure per no condicionar les respostes de l'alumnat. A més a més, també es va fer una darrera revisió exhaustiva del procés analític tenint en compte aspectes com ara el context de recollida de dades o les reflexions dels investigadors a aquest respecte.

Resultats

Després de tot el procediment inductiu d'anàlisi es va obtenir un sistema amb vuit categories principals. La *taula 2* mostra aquestes categories, així com la freqüència i el corresponent percentatge amb què apareixen unitats textuais corresponents a cada categoria en les valoracions de l'alumnat. Així doncs, podem conèixer el nombre de redaccions que contenen referències a cada categoria.

Satisfacció amb l'experiència

En línies generals, podem dir que tot l'alumnat, amb més o menys intensitat, manifesta una opinió positiva envers aquesta experiència d'ús de l'edublog. La majoria destaquen que el treball, ateses les seves característiques, ha estat molt satisfactori i també valoren que l'activitat es proposi des d'un punt de vista global:

“(...) he de dir que aquest treball m'ha sorprès gratament. Penso que crear un blog on els alumnes poden comentar i debatre coses és una activitat en la qual es pot treure profit de moltes coses (...)” (A-08)

En aquest sentit, alguns afirmen que, si bé al principi veien l'activitat amb una certa reticència, a poc a poc van anar descobrint-ne els aspectes positius. Així doncs,

Categoria	f	%
Satisfacció amb l'experiència	38	92,7 %
El blog com a recurs didàctic innovador que fomenta la implicació	17	41,5 %
El blog com a font d'informació d'interès	27	65,9 %
El blog com a espai per al debat interactiu amb els companys/es	31	75,6 %
El blog com a estimulant del pensament críticoreflexiu	22	53,7 %
El blog com a espai lliure d'aprenentatge autònom	22	53,7 %
El blog com a eina de millora d'habilitats transversals	7	17,1 %
Propostes de millora	13	31,7 %

Taula 2. Freqüència i percentatge de referències per categoria

l'enfocament de l'activitat ha acabat per captar el seu interès de manera que la seva percepció ha canviat durant el procés d'ensenyament-aprenentatge:

“El treball realitzat és una bona idea (...) tot i que al principi no em convenia vaig acabar interessant-me, ja que tractava diversos temes i resultava original.” (A-18)

Fins i tot hi ha part de l'alumnat que afirma que aquest tipus d'activitats s'haurien de fer més a les aules, atès el seu potencial educatiu. Així doncs, els estudiants consideren que en moltes altres assignatures es podrien plantejar treballs semblants que tractessin els temes d'actualitat que s'hi relacionen:

“Aquest projecte hauria de ser exportable a moltes altres assignatures amb temes molt diversos (...).” (A-40)

“Com a qualificació general del blog diria que ha estat una bona idea i una cosa positiva i com a alumne m'agradaria que es realitzaren més activitats semblants a l'institut.” (A-17)

El blog com a recurs didàctic innovador que fomenta la implicació

Els i les estudiants afirmen que el blog és una eina educativa innovadora i manifesten una opinió positiva pel que fa al seu ús en educació física, ja que la majoria mai havien fet un treball d'aquestes característiques:

“Crec que la realització d’un blog on participem tots els alumnes de forma activa és una manera innovadora de donar educació física (...).” (A-17)

“M’ha semblat bona idea aquest tipus de treball ja que mai l’haviem fet i ha estat igual d’important que la resta (...).” (A-01)

A més a més, alguns destaquen que les característiques del treball al blog fan que el tractament d’aspectes socials relacionats amb les activitats físicoesportives resulti més entretingut en relació amb altres tipus de treballs acadèmics, la qual cosa afavoreix més interès i implicació per part de l’alumnat:

“Penso que és molt bona idea fer aquest blog com a treball del curs, ja que, a més d’estar relacionat amb l’esport, és entretingut (...).” (A-05)

“Ha sigut un bon treball gràcies també a l’interès que transmetia el blog, ja que no resultava avorrit i hi havia una certa motivació per rebatre els companys.” (A-23)

El blog com a font d’informació d’interès

L’alumnat es refereix al blog com una eina que li ha permès adquirir nous coneixements sobre el món de l’esport i descobrir-ne algunes implicacions que no s’havien plantejat. Així, la majoria opinen que els temes tractats han estat interessants i actuals:

“(...) gràcies al blog he obtingut nova informació de l’esport i he parlat de temes esportius actuals que moltes vegades no es comenten (...) he après coses noves que ignorava completament.” (A-34)

“(...) ha estat molt útil i interessant debatre sobre aquests temes ja que són d’actualitat i sobre coses que ens afecten a nosaltres diàriament.” (A-01)

El blog com a espai per al debat interactiu amb les companyes i companys

Un dels aspectes que més positivament i amb més freqüència destaca l’alumnat és el potencial que ofereix el blog com a espai comú on poder interactuar i comunicar-se amb els altres. D’aquesta manera, gran part dels estudiants afirmen que els ha resultat molt interessant poder conèixer les opinions dels seus companys i companyes per tal d’adonar-se dels diferents punts de vista des dels quals es pot abordar una mateixa qüestió:

“Una de les coses que més m’ha agradat ha estat poder conèixer l’opinió d’altra gent sobre el mateix tema i poder debatre amb ella. Crec que és una forma molt bona de comunicar-te amb altra gent (...).” (A-11)

A més a més, també destaquen les possibilitats que ofereix l’edublog per aprendre amb els companys i companyes de manera cooperativa, ja sigui mitjançant el debat d’idees o amb la lectura de comentaris que aporten nova informació:

“Sempre és enriquidor el debat amb els teus companys (...), amb els quals comparteixes edat, moltes inquietuds, etc. (...) Molt positiva la creació d’espais com aquests que aspiren a la cooperació (...) i a la sana confrontació d’idees, sempre regit per unes normes bàsiques d’educació.” (A-40)

El blog com a estimulador del pensament críticoreflexiu

Un altre dels aspectes més comentats per l’alumnat és el paper que ha tingut el blog a l’hora d’estimular un aprenentatge més reflexiu i fomentar l’esperit crític. En aquest sentit, les i els estudiants fan una valoració positiva d’aquest enfocament i alguns destaquen les grans diferències amb les metodologies tradicionals a què estan acostumats:

“Aquest tipus de treballs haurien de fer-se més per obrir debat, ja que és una cosa que fa molta falta en l’educació que, en comptes de fer-nos reflexionar, com en aquest treball, s’ensenya a aprendre sense qüestionar.” (A-18)

Molts estudiants destaquen que el treball al blog ha sigut gratificant, atès que els ha acostat a la realitat social que envolta el món de l’esport. Així, la majoria afirmen que aquesta eina els ha ajudat a analitzar les activitats físicoesportives des d’una òptica diferent i els ha possibilitat conèixer determinats aspectes socials relacionats amb aquestes que mai no s’havien plantejat:

“(...) ha estat un bon exercici de reflexió que, a més, ens ha acostat a la situació actual de l’esport. Ha estat una bona eina per reivindicar les injustícies que veiem al món de l’esport i, en molts casos, per adonar-nos que hi són. Aquest treball ens ha posat en contacte amb el món en què vivim i la injusta realitat social i em sembla una cosa molt positiva.” (A-15)

El blog com a espai lliure d'aprenentatge autònom

Directament relacionat amb el que hem comentat en l'apartat anterior, l'alumnat també assenyala l'autonomia que se li ha concedit com un dels elements més positius de l'experiència. Així, alguns han definit el blog com “un racó on expressar lliurement la seva opinió” i la majoria emfatitzen la llibertat que han tingut a l'hora de comentar els apunts o de crear-ne de nous en funció dels seus interessos:

“Un altre dels motius pels quals m'ha agradat és que tu podies opinar personalment, sense que ningú et digués el que havies de posar.” (A-07)

“(…) a mi personalment m'ha agradat (…) comentar jo i dir allò que penso sense que ningú em jutgi, per això em sembla una meravella.” (A-05)

D'altra banda, és important destacar l'aportació realitzada per una alumna en matisar que l'ús del blog en si mateix no li ha suposat una innovació per a ella, sinó que ha estat el plantejament de l'activitat, basada en l'aprenentatge autònom, el que ha marcat la diferència respecte d'altres experiències:

“És cert que l'activitat no presenta una novetat però sí el fet d'haver de comentar els temes que s'han donat (...) he vist una gran llibertat a l'hora de crear els textos. (...) se'ns ha donat total llibertat per escriure (...) per això m'ha interessat, i més en una matèria com l'educació física, on m'han plantejat problemes que potser mai no hauria arribat a comentar.” (A-33)

En aquest sentit, un altre alumne es mostra encara més crític amb les metodologies unidireccionals que hi ha darrere d'una concepció tradicional de l'educació física, tot assenyalant que aquesta experiència d'innovació ha trencat aquestes pràctiques en donar un major protagonisme a l'alumnat:

“Aquest treball de crear un blog entre tots m'ha semblat molt interessant (...) m'agrada aquesta forma de procedir que modernitza l'assignatura d'educació física i ens implica més els alumnes de formes innovadores. Crec que aquesta assignatura té molt de potencial fora dels exercicis tradicionals que ens limiten, i treballs com aquest ens ho recorden.” (A-15)

El blog com a eina de millora d'habilitats transversals

L'alumnat també assenyala el potencial del blog per treballar diversos aspectes que, més enllà de l'assigna-

tura d'educació física, considera importants per a tot el batxillerat en general; així doncs, destaca que aquest tipus de treball és útil per tal de millorar l'expressió escrita, així com per aprendre a fonamentar les seves opinions i a presentar els arguments d'una manera clara i coherent:

“És un treball dinàmic on es treballen, a banda del tema, moltes més coses com poden ser la reflexió, l'organització de les idees de forma ordenada en un text i aprendre a redactar, entre d'altres.” (A-08)

Propostes de millora

Pel que fa a les qüestions que es podrien millorar, l'alumnat fa dues propostes a tenir en compte. La més recurrent és que el blog hauria de comptar amb més temes per tal de disposar de més opcions per escollir a l'hora de comentar. Tanmateix, és cert que també hi ha estudiants que afirmen el contrari, és a dir, que el blog presentava una varietat temàtica adient:

“D'altra banda, penso que podria haver-hi hagut més varietat de temes per escollir entre ells.” (A-03)

“A més, els temes han estat molt variats, sempre en l'àmbit de l'esport, però cadascú parla d'una cosa diferent i interessant.” (A-09)

Per acabar, malgrat ser una proposta minoritària, també trobem algun estudiant que suggereix que els temes tractats al blog es puguin debatre a classe a través de dinàmiques de grup que ajuden a consolidar els aprenentatges:

“Permet-me donar la proposta de treballar els temes tractats al blog per així poder debatre'ls a classe, que seria didàctic per a tots.” (A-39)

Discussió i conclusions

Els resultats mostren una opinió molt favorable de l'alumnat envers l'experiència d'ús de l'edublog que s'ha portat a terme, la qual cosa concorda amb els resultats obtinguts en altres recerques, tant en l'àmbit de ESO (Escudero et al., 2014; Santos & Fernández, 2012) com en l'educació superior (Coutinho, 2007; Molina et al., 2016).

Un dels aspectes a destacar d'aquest projecte és la percepció que ha tingut l'alumnat pel que fa a la

metodologia emprada. Com apunta Duart (2011), les TIC possibiliten una ruptura amb les concepcions unidireccionals de l'ensenyament i permeten que l'alumnat sigui protagonista del seu procés d'aprenentatge a través d'espais de reflexió i participació col·lectiva. Tanmateix, com hem apuntat anteriorment, aquests aspectes no són inherents a la utilització d'aquestes eines. Per tant, és fonamental dotar de coherència i sentit pedagògic la seva utilització, ja que el "com" serà l'element que determinarà si estem impulsant un canvi real i profund o, al contrari, continuem fent el mateix de sempre però en un entorn digital.

En aquest sentit, aquests resultats confirmen que l'ús que s'ha fet de l'edublog ha suposat un canvi metodològic important per a l'alumnat, que assenyalava les grans diferències entre aquesta manera de treballar i la lògica educativa tradicional. Així, les i els estudiants han percebut un considerable grau de protagonisme, autonomia i llibertat durant el procés d'aprenentatge, en sintonia amb el que afirma la literatura (Hew & Cheung, 2013; Villard, 2007). A més a més, també emfatitzen el paper del blog pel que fa a la comunicació i la interacció amb els companys i companyes, de manera que aquest es confirma com una eina vàlida per fomentar l'aprenentatge cooperatiu, tal com trobem en altres estudis (Coutinho, 2007; Wang & Hsua, 2008).

En relació amb aquesta qüestió, cal destacar el potencial del blog, assenyalat per l'alumnat, per tal d'afavorir un aprenentatge més reflexiu, així com el desenvolupament de la consciència crítica, com afirmen altres investigacions sobre les TIC en l'àmbit educatiu (Chaumba, 2015). Molts estudiants consideren que els aspectes socials relacionats amb les activitats físicoesportives que s'han plantejat són importants, de manera que es mostren satisfets amb el seu tractament i valoren positivament que s'hagi fet d'una manera reflexiva i crítica, mitjançant un debat obert. Per tant, podem dir que la utilització d'una metodologia més autònoma i participativa, així com el fet d'haver escollit temes d'interès social que inciten a la reflexió, han fet que l'alumnat hagi aconseguit de bon grat el tractament de qüestions de caràcter teòric en el marc d'una assignatura eminentment pràctica.

A més a més, cal assenyalar que l'ús del blog, i de les TIC en general, permet ampliar els límits espaciotemporals de l'aula, per la qual cosa, com afirma Capllonch (2005), esdevenen una eina didàctica molt vàlida per tractar continguts conceptuals i actitudinals que considerem rellevants. Així doncs, podem abordar

aspectes socials de gran importància en el nostre àmbit com ara les qüestions de gènere en l'esport, els estereotips del cos i el seu tractament o els valors ètics de les activitats físicoesportives, sense que això impliqui haver de reduir un temps d'activitat motriu ja reduït per l'escassa càrrega horària que pateix la nostra matèria.

D'altra banda, pel que fa a les possibles millores, cal tenir en compte diversos aspectes. En relació amb la diversitat de temes assenyalada per l'alumnat, és possible que la discrepància comentada en l'apartat anterior es basi en el fet que els apunts elaborats per l'alumnat es van publicar quan faltava poc temps per finalitzar l'experiència. Al principi va costar entrar en la dinàmica del blog, ja que suposava un canvi en la forma de treballar i en la metodologia considerables, per la qual cosa va ser cap al final de l'experiència quan la proposta va començar a funcionar plenament i l'alumnat es va animar a crear apunts propis. Així, part d'aquest ja havia fet els sis comentaris que es demanaven quan es van publicar els darrers i per això poden haver percebut menys temes. En aquest sentit, malgrat haver portat a terme l'experiència amb èxit i de manera molt satisfactòria, cal assumir que la participació i interacció encara haguessin sigut superiors si la proposta hagués durat més. Per tant, tot i que aquest treball posa de manifest les potencialitats del blog per provocar un canvi metodològic, hem de tenir en compte que els processos d'innovació educativa són lents i necessiten tenir continuïtat en el temps, si realment es vol transformar el que passa a les aules (Carbonell, 2012).

Finalment, també cal destacar que les potencialitats descrites poden ser perfectament aprofitades per bastir projectes interdisciplinaris que ens possibiliten treballar d'una manera més global i no tan parcel·lada. Com afirma l'alumnat, aquesta experiència ha implicat el treball de competències i habilitats molt diverses, més enllà de la mateixa matèria d'educació física. A més a més, hi ha suggeriments per portar el debat del blog a l'aula per la qual cosa, amb vista a satisfer aquestes demandes de la millor manera, seria interessant plantejar-se el desenvolupament de propostes col·laboratives en què es vegin implicades diferents assignatures.

En definitiva, podem concloure que la utilització del blog en educació física és perfectament viable i ens pot ajudar a millorar la pràctica docent en diversos sentits. D'una banda, com es posa de manifest en aquest treball, el seu potencial per estimular el pensament crític i reflexiu, l'intercanvi d'idees i l'aprenentatge cooperatiu, el converteixen en una eina de gran utilitat per desenvolupar propostes pedagògiques que impliquin l'alumnat de

manera activa en el seu procés d'aprenentatge. D'altra banda, el canvi metodològic que podem generar amb el seu ús ens permetrà abordar continguts teòrics rellevants per a l'educació física, sense que això suposi una disminució del temps d'activitat motriu. Així doncs, atenent a aquestes possibilitats i beneficis, considerem que és un recurs didàctic a tenir molt en compte per part del professorat.

Conflicte d'interessos

Els autors declaren no tenir cap conflicte d'interessos.

Referències

- Alberich, A., & Del Castillo, R. (2011). De la libreta al blog. Una experiencia de trabajo interdisciplinario en el aula a través de las TIC. *Aula de Innovación Educativa*, 206, 24-29.
- Antolín, L., Molina, J. P., Villamón, M., Devís, J., & Pérez, V. (2011). Proyecto de innovación educativa con blogs en Ciencias del Deporte. *@tic. Revista d'Innovació Educativa*, 7, 12-18.
- Aparicio, J. M. (2010). El weblog como herramienta de aprendizaje y trabajo en la enseñanza secundaria. Análisis de sus resultados como experiencia pedagógica. *Revista Iberoamericana de Educación*, 53(4), 1-11.
- Atienza, R., & Gómez-Gonzalvo, F. (2013). El edublog. Una herramienta para la adquisición de la competencia del tratamiento de la información y competencia digital desde la educación física. *Revista Española de Educación Física y Deportes*, 402, 27-45.
- Aznar, V., & Soto, J. (2010). Análisis de las aportaciones de los blogs educativos al logro de la competencia digital. *Revista de Investigación en Educación*, 7, 83-90.
- Bates, T. (2009). Promesas y mitos del aprendizaje virtual en la educación post-secundaria (pàg. 335-359). A M. Castells (Ed.). *La sociedad red: una visión global*. Madrid: Alianza Editorial.
- Brown, S. (2005). Assessments for learning. *Learning and teaching in higher education* (1), 81-89.
- Capllonch, M. (2005). *Las Tecnologías de la Información y la Comunicación en la Educación Física de Primaria: estudio sobre sus posibilidades educativas* (Tesi doctoral inèdita, Universitat de Barcelona, Barcelona, Espanya).
- Carbonell, J. (2012). *La aventura de innovar. El cambio en la escuela*. Madrid: Morata
- Chaumba, J. (2015). Using blogs to stimulate reflective thinking in a human behavior course. *Social Work Education: The International Journal*, 34(4), 377-390. doi:10.1080/02615479.2015.1007947
- Coutinho, C. (2007). Cooperative learning in higher education using weblogs: A study with undergraduate students of education in Portugal. A A. Tremante, F. Malpica, & F. Welsch (Eds.), *Proceedings of International Conference on Education and Information Systems, Technologies and Applications EISTA*, 2007 (vol. I, pàg. 60-64). Orlando, Estats Units. Recuperat de <http://www.iiis.org/p-proceedings/july2007/IMSCI-I/IMSCI-Book-Vol-I.pdf>
- Domínguez, G. (2010). El valor educativo de los blogs en la enseñanza de la Educación Física. *Revista Digital Ejdeportes.com*, 145.
- Duart, J. M. (2011). La red en los procesos de enseñanza de la universidad. Comunicar. *Revista Científica de Comunicación y Educación*, 37, 10-13.
- Escudero, M., Escudero, R., Dapía, M. D., & Cid, M. A. (2014). Uso de un edublog participativo en la materia de ciencias para el mundo contemporáneo. Implementación y evaluación. *Alambique. Didáctica de las Ciencias Experimentales*, 76, 45-54.
- Goetz, J. P., & LeCompte, M. D. (1988). *Etnografía y diseño cualitativo en investigación educativa*. Madrid: Morata.
- Hew, K. F., & Cheung, W. S. (2013). Use of Web 2.0 technologies in K-12 and higher education: The search for evidence-based practice. *Educational Research Review*, 9, 47-64. doi:10.1016/j.edurev.2012.08.001
- Huberman, A. M., & Miles, M. B. (1994). Data Management and Analysis Methods. A K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research* (pàg. 428-444). California: Sage.
- Molina, J. P., Valencia-Peris, A., & Suárez, C. (2016). Percepció de les estudiant de una experiència de ús didàctic de blog docent en Educació Superior. *Educación XXI*, 19(1), 91-113. doi:10.5944/educxx1.13948
- Montolio, M. C. (2010). Un cuaderno virtual para Ciencias Sociales. *Didáctica, Innovación y Multimedia*, 17, 1-14.
- Nadal, F. (2012). Noticias del día: Un blog sobre economía de alumnado de bachillerato. *Aula de Innovación Educativa*, 216, 49-53.
- Papastergiou, M., Gerodimos, V., & Antoniou, P. (2011). Multimedia blogging in Physical education: effects on student knowledge and ICT self-efficacy. *Computer & Education*, 57, 1998-2010. doi:10.1016/j.compedu.2011.05.006
- Pérez-Samaniego, V., Fuentes, J., & Devís-Devís, J. (2011). El análisis narrativo en la educación física y el deporte. *Movimiento*, 17(4), 11-42.
- Rementería, C. J. (2010). El blog del aula en educación física. *Revista Digital Ejdeportes*, 143.
- Ros, I., & Castillo, D. (2012). El blog como herramienta didáctica en Educación Física. *Didáctica, Innovación y Multimedia*, 24, 1-12.
- Santos, L., & Fernández, J. (2012). Uso pedagógico del blog: un proyecto de investigación-acción en la materia de Educación Física en Educación Secundaria. *EDUTEC, Revista Electrónica de Tecnología Educativa*, 42, 1-14.
- Sim, J. W. S., & Hew, K. F. (2010). The use of weblogs in higher education settings: A review of empirical research. *Educational Research Review*, 5(2), 151-163. doi:10.1016/j.edurev.2010.01.001
- Taylor, S. J., & Bogdan, R. (1990). *Introducción a los métodos cualitativos de investigación* (2a ed.). Barcelona: Paidós.
- Tekinarslan, E. (2008). Blogs: A qualitative investigation into an instructor and undergraduate students' experiences. *Australasian Journal of Educational Technology*, 24(4), 402-412. doi:10.14742/ajet.1200
- Villard, M. (2007). Un blog en clase de educación física. *Tàndem. Didáctica de la Educación Física*, 25, 62-69.
- Wang, S. K., & Hsua, H. Y. (2008). Reflections on using blogs to expand in-class discussion. *TechTrends*, 52(3), 81-85. <https://doi.org/10.1007/s11528-008-0160-y>